

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23Co/51/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2220203181
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 12. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Bundzelová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2020:2220203181.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Ľubica Bundzelová a sudkýň: JUDr. Daša Kontríková a Mgr. Katarína Arnouldová, v spore žalobkyne: G. H., nar. XX.X.XXXX, bytom M. N., F. XXX/XX, proti žalovaným: 1/ DPS financial consulting, s. r. o., IČO 46 713 930, so sídlom v Trnave, Tamaškovičova 17/2742, 2/ DUPOS dražobná, spol. s r. o., IČO 36 233 935, so sídlom v Trnave, Tamaškovičova 17/2742, o návrhu žalobkyne na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní žalobkyni proti uzneseniu Okresného súdu Dunajská Streda č. k. 20C/26/2020-62 zo dňa 28. septembra 2020, takto

rozhodol:

- I. Napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie sa p o t v r d z u j e .
- II. Žalovaní 1/ a 2/ majú voči žalobkyni nárok na náhradu trov odvolacieho konania vo výške 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie zamietol návrh žalobkyne, ktorá sa domáhala uloženia povinnosti žalovaným zdržať sa výkonu záložného práva a úkonov smerujúcich k realizácii dobrovoľnej dražby nehnuteľností zapísaných na LV č. XXX pre k. ú. M. N., obec M. N., okres Dunajská Streda. Vecne svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že dospel k záveru, že pre nariadenie neodkladného opatrenia nie sú splnené zákonné podmienky.

2. Uviedol, že je zrejmé, že na základe úverovej zmluvy uzavretej medzi navrhovateľkou a pôvodným veriteľom (Slovenská sporiteľňa, a.s.) bol navrhovateľke poskytnutý úver vo výške 21.000 eur, ktorý bol - taktiež na zmluvnom základe - zabezpečený záložným právom k nehnuteľnostiam v jej výlučnom vlastníctve (záložné právo v prospech pôvodného veriteľa vzniklo vkladom do katastra nehnuteľností s právnymi účinkami k 2.7.2015). Tvrdenie navrhovateľky, že bola k uzavretiu záložnej zmluvy „donútená“, nepovažuje súd za významné, nakoľko (ne)uzavretie oboch zmlúv (úverovej i záložnej) bolo výhradne na jej rozhodnutí a navrhovateľka si už pri uzavretí úverovej zmluvy musela byť vedomá toho, že uzavretie záložnej zmluvy je podmienkou poskytnutia úveru (viď čl. I, časť „Podmienky pre poskytnutie úveru,“ posledný bod).

3. Keďže navrhovateľka úver riadne nesplácala, pôvodný veriteľ ju (prostredníctvom ďalšieho subjektu) opakovane (v januári, februári a júni 2017) vyzval na nápravu, následne (k 12.4.2018) úver zosplatnil a napokon pristúpil k výkonu záložného práva (oznámenie z 19.6.2018) dobrovoľnou dražbou (konanou 12.11.2018), ktorá však nebola úspešná. Pôvodný veriteľ v decembri 2019 postúpil svoju pohľadávku voči navrhovateľke na žalovaného 1/, o čom navrhovateľku informoval (list z 15.12.2019). Konanie ďalšej dražby, plánovanej na 1.10.2020, oznámil navrhovateľke žalovaný 1/ listom z 26.8.2020.

4. Navrhovateľka vo svojom návrhu nespochybnila platnosť úverovej ani záložnej zmluvy, poukázala len na možné nedostatky prvej z nich, pričom nepredložila doklad, na ktorý sa v tejto súvislosti odvoláva (list MS SR, odboru ochrany spotrebiteľa). O uvedených nedostatkoch však mala mať podľa časových

súvislosti návrhu vedomosť už od r. 2018. Napriek zosplatneniu úveru v apríli 2018 navrhovateľka neuskutočnila žiaden úkon smerujúci k usporiadaniu vzťahov s pôvodným veriteľom a nijako sa nepokúsila zabrániť už prvej dražbe v novembri 2018. Po postúpení pohľadávky bola pasívna i voči novému veriteľovi (žalovanému 1/). Za daných okolností podľa názoru súdu nie je splnená podmienka potreby bezodkladnej úpravy pomerov (porovnaj napr. uznesenie Krajského súdu v Trnave z 30.9.2019 sp. zn. 23Co/158/2019).

5. Žiada sa dodať, že hoci navrhovateľka označila svoje podanie aj ako „žalobu o určenie neplatnosti právnych úkonov smerujúcich k realizácii dobrovoľnej dražby“, jeho predmetom je len návrh na nariadenie neodkladného opatrenie, pričom navrhovateľka v závere uvádza, že žaloba vo veci samej bude ešte len podaná. Ak je však navrhovateľka presvedčená o dôvodnosti svojho nároku, takúto žalobu mohla podať už pred prvou dobrovoľnou dražbou.

6. Pokiaľ ide o výkon záložného práva realizovaného žalovaným 1/, tento sa uskutočňuje na zmluvnom základe (záložná zmluva uzavretá medzi navrhovateľkou a pôvodným veriteľom) a zákonným spôsobom (§ 151j Občianskeho zákonníka, zákon č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách), pričom je prípustný aj pri premlčanej pohľadávke (§ 151j ods. 2 OZ). Navrhovateľka si už pri uzavretí záložnej zmluvy musela byť vedomá toho, aký dosah bude mať prípadný výkon záložného práva, a to bez ohľadu na skutočnosť, že v uvedených nehnuteľnostiach býva. Výkon záložného práva je teda povinná strpieť, pričom ako vlastníčkovi nehnuteľností jej na ochranu vlastníckeho práva patrí žaloba o určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby.

7. Proti uzneseniu súdu prvej inštancie podala odvolanie žalobkyňa z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b), e), f) a h) CSP. Uviedla, že zákon o Dobrovoľných dražbách nemôže byť vyňatý zo súdnej kontroly za účelom poskytnutia ochrany obydlia. Žalovaný 1/ si na vymoženie svojej pohľadávky môže zvoliť aj iný procesný postup, napr. po zabezpečení exekučného titulu navrhnuť výkon exekúcie, kedy po súdnej kontrole bude zistená výška pohľadávky, ktorá bude predmetom exekučného konania. Takto by bolo zaručené, že spotrebiteľom bude poskytnutá náležitá ochrana aj v zmysle Smernice Rady 93/113/EHS z 05.04.1993, ako aj ochrany ich obydlia aj v zmysle Ústavy SR, Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj v zmysle judikatúry ESD. Je nepochybné, že zákon o dobrovoľných dražbách umožňuje za tam splnených podmienok realizovať dobrovoľnú dražbu, ale ani ustanovenia tohto zákona nemôžu byť vykladané tak, aby boli popreté základné práva a slobôd žalobcov, a to aj ich práva na súkromie a rodinný život, ktorého eminentnou súčasťou je aj právo na bydlie. Potreba poskytnúť ochranu žalobcom je dôvodná v štádiu, keď nebola dražba ukončená. Po ukončení dobrovoľnej dražby by došlo k narušeniu právnej istoty, vydražiteľa, ak by bola dražba vyhlásená za neplatnú tiež nie je zanedbateľné, neúčelne vzniknuté náklady na realizáciu dražby. V prípade vyhlásenia dražby za neplatnú by navrhovateľ nemal kde bývať do právoplatného rozhodnutia súdu.

8. Žalobkyňa vo svojej žalobe dala do pozornosti súdu prvej inštancie rozsiahlu judikatúru, kedy súdy vydali neodkladné opatrenia, zdržať sa úkonov smerujúcich k dobrovoľnej dražbe. Je evidentné, že nehnuteľnosti žalobkyne sú značne podhodnotené a výkon záložného práva za týchto podmienok jej nielen hrubo majetkovo poškodí, ale predovšetkým legitímne zasiahne do jej ústavného práva na bydlie, podľa čl. 21 Ústavy SR. Takýto výkon záložného práva zo strany navrhovateľa dražby, nemôže v právnom štáte ponímať právnu ochranu. Ide o hrubé porušenie § 3 ods. 1 OZ, čo takisto opodstatňuje záver urgentnosti nariadenia neodkladného opatrenia. Ústavne konformný nemôže byť výkon práva, ktorý je neprimeraný a zasahuje navyše do práva na bydlie, ktoré bude dražbou nezvratne dotknuté. Veriteľ tak mohol vyvolať primeranejší exekučný proces, kde by súd v každom štádiu mohol posúdiť primeranosť vedenia exekúcie. Ide pritom o jediné bydlie žalobcov, ktoré poníma ústavnú ochranu - čl. 21 ÚSR a aj ochranu v kontexte medzinárodných záväzkov SR - čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane základných práv a slobôd. Do pozornosti dáva rozhodnutie Krajského súdu v Prešove, č. k. 6Co/108/2011.

9. Skutkový stav v prípade žalobkyne možno zhrnúť tak, že žalobkyni hrozí dražba jediného obydlia z dôvodu, že bez skutočnej a vážnej vôle pri vážnom zanedbaní odbornej starostlivosti veriteľa - banky, podpísala záložnú zmluvu, pričom na účely dražby došlo k hrubému podhodnoteniu nimi vlastnených nehnuteľností. Záložnú zmluvu si ani len nemali možnosť preštudovať, zamestnanec banky ich nepoučil o následkoch, neobjasnil, k akému základnému zmluvnému vzťahu sa zmluva viaže a nevysvetlil im ani

nič viac. Veriteľ tak hrubo porušil zákon 250/2007 o ochrane spotrebiteľa. Žalobkyňa do dnešného dňa nerozumie, čo je to záložná zmluva a ako jej podpísaním môže byť ohrozené jej jediné obydlie.

10. Žalobkyňa má z uvedených dôvodov preto naliehavý právny záujem na vydanie neodkladného opatrenia a následne na určení neplatnosti záložnej zmluvy. Naliehavosť právneho záujmu je daná stavom právnej neistoty, ktorej je žalobkyňa v otázkach legitímnosti záložného práva a straty svojho obydlija vystavená. V kontexte argumentov reálne hrozí neprímeraný zásah do práva na obydlie a do práva na súkromný život žalobkyne. Týmto konaním je porušený aj Čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

11. V kontexte s týmto článkom dáva do pozornosti aj rozhodnutie Ústavného súdu SR pod sp. zn. I. ÚS 13/2000 v spojení s rozhodnutím Európskeho súdu pre ľudské práva v prípade Stanková v. Slovenská Republika a rozhodnutím Paulič v. Chorvátsko. Súdny v týchto judikátoch potvrdili, že akýkoľvek zásah do obydlija je potrebné posudzovať veľmi citlivo a zužujúco s tým, že dotknutá osoba má mať za každých okolností možnosť dovolať sa ochrany ma nezávislom a nestrannom súde. Aplikácia týchto judikátov je o to nevyhnutnejšia, že zásah do vlastníckeho práva žalobcov (Čl. 20 Ústavy SR) a do práva na obydlie (Čl. 21 Ústavy SR) vykonal súkromný subjekt - dražobník, ktorý nepodlieha žiadnej súdnej kontrole, ktorá by v reálnom čase poskytla ochranu týmto právam žalobkyne. Realnosť hrozby porušenia práva žalobkyne je dôvodná a preukázaná oznámením o začatí výkonu záložného práva, ktoré je zaznamenané v katastri na LV k nehnuteľnostiam žalobcov, hrozba dražby je preukázaná aj úkonmi dražobníka - vyhotovenie znaleckých posudkov, zverejnenie nehnuteľností na webovej stránke dražobníka, zverejnenie nehnuteľností na realitných portáloch.

12. Vzhľadom na to, že žalobkyne hrozí dražba pri hrubo nemorálnom a nelegitímnom výkone záložného práva, a teda je tu reálna hrozba, že žalobcovia prídu o strechu nad hlavou pri podhodnotených nehnuteľnostiach, nemá inú zákonnú ochranu, len požiadať odvolací súd o zákonné vydanie rozhodnutia, podľa § 328 Z. z. 160/2015 Civilný sporový poriadok, ktorým by dočasne upravil pomery účastníkov konania.

13. Žalobkyňa zároveň týmto vznáša námietku premlčania. Žalobkyňa má za to, že od poslednej neuhradenej splátky - t.j. 12/2015, kvôli ktorej došlo následne k vyhláseniu pohľadávky za mimoriadne splatnú uplynuli viac ako 3 roky, s poukazom na zákon č. 40/1964 Z. z. Občiansky zákonník, ust. § 101 a násl. je premlčacia doba 3 roky. Žalobkyňa má za to, že objektívna premlčacia doba uplynula dňom 31.12.2018. Zároveň žalobkyňa poukazuje aj na subjektívnu premlčaciu dobu podľa zákona č. 40/1964 Z. z. OZ, ust. § 107, ktorá je 2 roky od vyhlásenia úveru za mimoriadne splatný s poukazom na rozsiahlu judikatúru. Mimoriadna splatnosť bola vyhlásená dňa 12.04.2018, k premlčaniu došlo teda dňom 12.04.2020. Rovnako sa premlčuje aj záložné právo v lehote 3 roky od prvej neuhradenej splátky, kvôli ktorej došlo následne k vyhláseniu úveru za predčasne splatný, nie však skôr ako sa premlčí samotná pohľadávka.

14. Žalobkyňa poukazuje na uznesenie Krajského súdu Košice, č. k. 9CoCsp/63/2020, kde je uvedené, že pre nariadenie neodkladného opatrenia je postačujúce, pokiaľ sú okolnosti, z ktorých sa vyvodzuje opodstatnenosť návrhu na toto (dočasné) opatrenie, aspoň osvedčené. Miera osvedčenia sa riadi danou situáciou, najmä naliehavosťou jej riešenia (vid' rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 5 Cdo 91/2012). Podľa právnej teórie (Števeček, M. a kolektív Civilné procesné právo, Eurokódex s. r. o., Bratislava 2010, strana 309) osvedčenie (na rozdiel od dokazovania) znamená, že súd pomocou ponúkaných dôkazných prostriedkov zisťuje najvýznamnejšie skutočnosti dôležité pre rozhodnutie o návrhu na neodkladné opatrenie. Postačuje, že osvedčené skutočnosti sa mu so zreteľom na všetky okolnosti javia ako nanajvýš pravdepodobné (vid' Ústavný súd SR I. ÚS 102/2005, III. ÚS 298/2008, atď.)

15. Žalobkyňa a jej rodinní príslušníci nemajú inú zákonnú ochranu, len požiadať odvolací súd o zákonné vydanie rozhodnutia

1./ ktorým sa ukladá žalovanému 1./ a 2./ zdržať sa výkonu záložného práva na nehnuteľnosti, a to rodinný dom, súpisné číslo XXX, parcela 653/13, LV XXX, pozemky parc. č. 653/13 - 521 m² a č. 653/122 - 52 m², katastrálne územie M. N., katastrálny úrad Dunajská Streda do rozhodnutia a skončenia vo veci samej

2./ ktorým sa ukladá žalovanému 1./ a 2./ zdržať sa úkonov smerujúcich k uskutočneniu dobrovoľnej dražby nehnuteľností vo vlastníctve žalobcu, a to rodinný dom, súpisné číslo XXX, parcela 653/13, LV

XXX, pozemky parc. č. 653/13 - 521 m² a č. 653/122 - 52 m², katastrálne územie M. N., katastrálny úrad Dunajská Streda do rozhodnutia a skončenia vo veci samej.

16. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 2 v spojení s § 357 písm. d/ CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľka použila zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offo na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný stavom v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie (§ 329 ods. 2 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) dospel k záveru, že napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie je vecne správne.

17. Podľa § 324 ods. 1 a 2 CSP: (1) Pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie. (2) Na konanie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je príslušný okresný súd.

18. Podľa § 325 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

19. Podľa § 325 ods. 2 písm. d/ CSP neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä, aby niečo vykonala, niečoho sa zdržala alebo niečo znášala.

20. Podľa § 326 ods. 1 a 2 CSP: (1) V návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha. (2) K návrhu musí navrhovateľ pripojiť listiny, na ktoré sa odvoláva.

21. Predmetom následného prieskumu odvolacieho súdu, s poukazom na skutočnosti osvedčené obsahom spisu, odôvodnenie preskúmaného uznesenia i argumenty predostreté v odvolacom konaní, bolo posúdiť, či boli splnené zákonné podmienky a dané skutkové okolnosti odôvodňujúce nariadiť vo veci žalobkyňou navrhované neodkladné opatrenie.

22. Súd môže nariadiť neodkladné opatrenie ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je daná obava, že exekúcia bude ohrozená. Okrem uvedeného zákonného predpokladu bolo však nevyhnuté pre nariadenie neodkladného opatrenia skúmať i ďalší zákonný predpoklad, a to osvedčenie existencie právneho vzťahu medzi sporovými stranami. Žalobca je zo zákona povinný hodnoverne osvedčiť aj dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má neodkladným opatrením poskytnúť ochrana (viď vyššie citované ust. § 326 ods. 1 CSP). Hodnoverné osvedčenie dôvodnosti a trvania meritórneho nároku môže žalobca dosiahnuť najmä relevantnými skutkovými tvrdeniami a listinnými dôkaznými prostriedkami. Z povahy veci vyplýva, že nedôvodnému alebo neexistujúcemu nároku nemožno poskytnúť ochranu prostredníctvom neodkladného opatrenia.

23. Dokazovanie má v konaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia povahu osvedčovania. Osvedčené skutočnosti majú spĺňať atribút vysokej pravdepodobnosti a dosiahnutie takejto náležitej miery pravdepodobnosti rozhodujúcich skutočností, vedie k splneniu podmienky pre nariadenie požadovaného neodkladného opatrenia.

24. Zo skutkových tvrdení žalobkyne v spojení s predloženými listinnými dôkazmi vyplýva, že právny vzťah medzi žalobkyňou a právnym predchodcom žalovaného 1/ (Slovenská sporiteľňa a.s.), vznikol na základe Zmluvy o splátkovom úvere zo dňa 04.06.2015, na základe ktorej právny predchodca žalovaného 1/ poskytol žalobkyňi úver vo výške 21.000 eur za účelom rekonštrukcie domu a Záložnej zmluvy k nehnuteľnostiam, predmetom ktorej bolo zriadenie záložného práva k predmetným nehnuteľnostiam záložcu (žalobkyne) v prospech Slovenskej sporiteľne, a.s. (právneho predchodcu žalovanej 1/) ako záložného veriteľa. Záložné právo k predmetným nehnuteľnostiam vo vlastníctve

žalobkyne vzniklo podľa § 151a OZ zápisom v katastri nehnuteľností, čo bolo osvedčené rozhodnutím Okresného úradu Dunajská Streda, katastrálny odbor pod č. vkladu: V 3539/2015 zo dňa 02.07.2015 (ktorý bol prílohou návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia v predmetnej veci), kde sa povolil vklad záložného práva do katastra k nehnuteľnostiam v katastrálnom území M. N. LV XXX pozemok registra CKN parc. č. 653/13, zastavaná plocha a nádvorie o výmere 521 m², pozemok registra CKN parc.č. 653/122, zastavaná plocha a nádvorie o výmere 52 m², stavba rodinný dom so súpisným číslom XXX na pozemku registra CKN s parcelným číslom 653/13, zastavaná plocha a nádvorie o výmere 521 m² v prospech Slovenskej sporiteľne. a.s. na základe Zmluvy o zriadení záložného práva uzavretej medzi žalobkyňou a Slovenskou sporiteľnou, a.s.. Vklad bol povolený dňa 02.07.2015 a týmto dňom nadobudlo rozhodnutie právoplatnosť. Právnej účinky vkladu nastali dňa 02.07.2015. Slovenská sporiteľňa listom zo dňa 12.04.2018 vyhlásila mimoriadnu splatnosť ku dňu 12.04.2018 z dôvodu porušenia zmluvných podmienok. Listom zo dňa 19.06.2018 oznámila Slovenská sporiteľňa žalobkyňi začatie výkonu záložného práva podľa § 151l ods. 1 OZ. Podľa Oznámenia o výsledku dobrovoľnej dražby DU-POS DD 83/2018 zo dňa 12.11.2018 bola dražba konaná dňa 12.11.2018 neúspešná. Slovenská sporiteľňa listom zo dňa 15.12.2019 oznámila žalobkyňi, že na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok č. 1019/2019/Ce uzatvorenej dňa 09.12.2019 postúpila pohľadávku banky spolu s príslušenstvom na žalovaného 1/. Listom zo dňa 24.02.2020 oznámil žalovaný 1/, že pohľadávka bola Slovenskou sporiteľnou, a.s. ako postupcom postúpená postupníkovi na základe zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 11.12.2019 a to na žalovaného 1/, pričom pohľadávka pozostáva z istiny 16.939,60 eur a úrokov 1.832,68 eur.

25. V zmysle § 151j ods. 1 OZ ak pohľadávka zabezpečená záložným právom nie je riadne a včas splnená, môže záložný veriteľ začať výkon záložného práva. V rámci výkonu záložného práva sa záložný veriteľ môže uspokojiť spôsobom určeným v zmluve alebo predajom zálohu na dražbe podľa osobitného zákona (podľa poznámky 3e - zákon č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách), alebo domáhať sa uspokojenia predajom zálohu podľa osobitných zákonov (podľa poznámky 3f - napr. zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti), ak tento zákon alebo osobitný zákon neustanovuje inak.

26. Prípady, ak na zálohu vznikne viac záložných práv, upravuje § 151k OZ.

27. Výkonom záložného práva sleduje žalovaná 1/ legitímny cieľ - uspokojenie svojej pohľadávky z úverovej zmluvy spôsobom dovoleným zákonom.

28. Ústavný súd Slovenskej republiky v uznesení z 24.9.2014 sp. zn. PL. ÚS 23/2014, v ktorom posudzoval súlad ustanovenia § 7 ods. 2 zákona č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách s článkom 1 ods. 1 a článkom 20 ods. 1 a 4 Ústavy SR a článkom 1 Dodatočného protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uviedol, že podstatou dobrovoľnej dražby v zmysle platnej právnej úpravy je dohoda vlastníka veci s dražobníkom o dražbe určitého predmetu. Vlastník veci môže poveriť inú osobu, aby dala pokyn na vydraženie veci, pričom Občiansky zákonník vychádza z toho, že samotné uzatvorenie zmluvy o zriadení záložného práva so sebou prináša možnosť pre záložného veriteľa speňažiť záloh prostredníctvom dobrovoľnej dražby, pričom vystupuje ako zástupca záložcu. Vzhľadom na to sa dobrovoľná dražba odvíja od predchádzajúceho úkonu vlastníka, ktorý dal súhlas na budúce speňaženie určitého svojho majetku určitým spôsobom regulovaným právom (zákon o dobrovoľných dražbách) a právna úprava ukladá povinnosť strieť výkon dobrovoľnej dražby nielen s takým záložným právom, ktoré vzniklo na základe zmluvy, ale aj s takým, ktoré vzniklo zo zákona. Záložný veriteľ je podľa názoru ústavného súdu oprávnený navrhnúť výkon záložného práva prostredníctvom dobrovoľnej dražby aj bez exekučného titulu priznávajúceho mu zabezpečenú pohľadávku voči vlastníkovi veci. Vlastníkovi veci potom patrí na ochranu vlastníckeho práva žaloba o neplatnosť dobrovoľnej dražby.

29. Záložné právo na zabezpečenie pohľadávky žalovanej 1/ vzniklo na zmluvnom základe. Povinnosť žalobkyne ako záložcu strieť výkon záložného práva je zakotvená v § 151m ods. 4 veta prvá OZ.

30. Žalobkyňa neuviedla vo svojom návrhu žiadne konkrétne relevantné skutkové tvrdenia spochybňujúce platnosť zmluvy o úvere a záložnej zmluvy ako právnych vzťahov, pričom len poukázala na to, že úverová zmluva obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky (bez bližších skutkových dôvodov, bez bližšieho uvedenia, o ktoré konkrétne neprijateľné zmluvné podmienky ide) a predčasné zosplatnenie úveru považuje za neplatné s tým, že s čl. 8.1 písm. a) VOP nikdy nebola oboznámená.

Poukazovala na to, že v prípade vykonania dražby by došlo k neprimeranému zásahu do práva na obydlie a do práva na súkromný život žalobkyne. Namietala podhodnotenie ceny nehnuteľnosti - znalecký posudok vyhotovený v súvislosti s výkonom dobrovoľnej dražby.

31. Treba uviesť, že spochybňovanie platnosti zmluvy o úvere, záložnej zmluvy vo všeobecnej rovine bez akejkoľvek bližšej konkretizácie dôvodov neplatnosti nemožno považovať za hodnoverné osvedčenie hmotnoprávneho nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana prostredníctvom neodkladného opatrenia.

32. Základnou procesnou povinnosťou každej sporovej strany, teda aj žalobkyne je povinnosť označiť skutkové tvrdenia dôležité pre rozhodnutie vo veci a podprieť svoje tvrdenia dôkazmi. Nesplnenie tejto procesnej povinnosti má za následok procesnú sankciu, ktorú predstavuje zamietnutie návrhu.

33. Konanie o nariadenie neodkladného opatrenia podľa CSP je kontradiktórnym konaním a súd rozhodujúci medzi dvoma sporovými stranami nemôže za stranu nahrádzať splnenie jej povinnosti, inak by došlo k porušeniu zásady rovnosti strán v konaní. Bez hodnoverného osvedčenia hmotnoprávneho nároku procesná ochrana, akokoľvek neodkladná a naliehavá, nemôže obstať.

34. Nie je taktiež prípustné prenášať procesnú aktivitu zo strany konania na súd, apelovaním na závažnosť následkov výkonu záložného práva, ktoré takéto charakter nepochybne majú.

35. Z obsahu návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vyplýva, že tak veriteľ, ako aj dražobník realizujú výkon záložného práva na základe zmluvy uzavretej medzi žalobkyňou a právnym predchodcom žalovaného 1/ a to postupom podľa zákona o dobrovoľných dražbách. Právnym podkladom tohto výkonu je teda samotná zmluva medzi sporovými stranami, ako aj zákonná úprava. Keďže žiadna právna úprava neobmedzuje možnosť zriadiť záložné právo ako zabezpečenie pohľadávky veriteľa aj nehnuteľnosťou, ktorá slúži účastníkovi takejto zmluvy na bývanie, nemožno považovať za právne významnú skutočnosť pre nariadenie neodkladného opatrenia samo o sebe to, že žalobkyňa v uvedenej nehnuteľnosti býva. Táto skutočnosť jej totiž musela byť zrejmá už pri uzatváraní samotnej zmluvy, ktorou zabezpečovala plnenie zmluvného záväzku. Zásah do svojho vlastníckeho práva je v danom prípade realizovaný na základe jej vlastnej dispozície, ktorú poskytla v Záložnej zmluve k nehnuteľnostiam a z jej návrhu nevyplývajú skutočnosti, ktoré by relevantne spochybňovali platnosť tejto zmluvy. Pokiaľ ide o námietky voči vyhotovenému znaleckému posudku (podhodnoteniu nehnuteľnosti), tieto vo vzťahu k samotnému návrhu sú irelevantné a pokiaľ ide o vznesené námietky premlčania, tieto je relevantne oprávnený posúdiť súd vo veci samej.

36. Navyše žalobkyňou tvrdený stav ohrozenia práva žalobkyne na bývanie pretrváva v tomto prípade už niekoľko mesiacov pred podaním návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia (už v roku 2018 sa konala dražba danej nehnuteľnosti na základe tej istej úverovej zmluvy), čo nesvedčí o potrebe okamžitého zásahu v podobe navrhovanej úpravy. Žalobkyňa sa už z listu zo dňa 19.06.2018 zo strany Slovenskej sporiteľne dozvedela o tom, že veriteľ pristupuje k výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou, napriek tomu návrh na neodkladného opatrenia podala až 09.09.2020 (je tiež otáznne, čo bránilo žalobkyňu dovtedy podať aj žalobu vo veci samej ak je presvedčená o dôvodnosti svojho nároku). Nariadenie neodkladného opatrenia je podľa zákonného predpokladu prípustné a opodstatnené vtedy, ak sa tvrdí a osvedčí, že sú tu právne vzťahy medzi stranami sporu ak tieto právne vzťahy vyžadujú potrebu bezodkladne upraviť pomery, alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená (§ 325 ods.1 CSP). Pokiaľ určitý stav trvá niekoľko mesiacov ako v uvedenom prípade, nemožno dať za pravdu žalobkyňi, že by práve teraz bol nutný okamžitý zásah formou dočasnej úpravy vzťahov medzi stranami sporu.

37. Na základe všetkého vyššie uvedeného odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil ako vecne správne.

38. Podľa ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva pri odôvodnení súdneho rozhodnutia sa nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia (obdobne uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Cdo 216/2012 a nález Ústavného súdu SR III. ÚS 119/03-30).Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody, ktoré viedli k zmene rozhodnutia súdu prvej inštancie, odvolací súd sa ďalšími námietkami uvádzanými žalovanými 1/ a 2/ v odvolacom konaní nezaoberal, keďže neboli spôsobilé ovplyvniť rozhodnutie odvolacieho súdu.

39. O nároku na náhradu trov konania odvolací súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 a § 396 ods. 1 CSP, a úspešným žalovaným 1/ a 2/ priznal náhradu trov konania v celom rozsahu, pričom o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

40. Toto uznesenie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).